

Naročnina: doma na sküpní naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVI SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensov-
cih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:
— stran 800 Din., pol
— niže.

Naša siromaška šoloobvezna deca.

Slovenska krajina je siromaška vu zemelskom kinči, bogata je pa v nebeskom. Te kinč so rodovitne, z vnogov decov blagoslovljene njene družine. Vekšega kinča matizemla ne rodi, kak je nedužno dete. Vekšega dara stariš ne more dati Bogi, kak deteč dūšo. Da samo i jedino na toj se blišče Odrēšenikova krv i po njej ščiščena boža podoba. Živa vera našega naroda tak gleda dete. Ne čūda zato, če se naš narod množi, povekšava. Ne čūda pa tūdi, če se deli i siromaši. Pravih kmetij, kak so na priliko v Sloveniji prek Mūre, ali v Srbiji, Slavoniji, pri nas nega. Mi smo mali kmetje v pretežnoj većini. Med temi malimi pa so ešče menši tūdi. Delijo se na „vekše“ kmete i na „menše“ kmete naši polodelavci. Ki ma na Dolinskom 8 oralov zemle, ali eden frtao, kak pravijo, je že „veliki kmet“. Pa takših je že tūdi ne dosta. Ešče menje je pa takših, ki majo pod osem kat. oralov zemle. Na Ravenskom i Goričkom je več „vekših“ kmetov, kak na Dolinskom, samo ka je tam zemla slabejša.

Od teh „malih“ kmetov je zdaj guč. Zemle majo od eden do pet—šest plūgov. Večinoma so agrarni interesenti, ki agrarne zemle ne so ešče izplačali. Poleg duga na agrarno zemlo je teži ešče stari dug, ki so si ga nakopali ali z izplačilom uročine, herbije, ali z povanjom hrambe, ali s kūpilom živine, svinj zavolo kūge. Državna dača je velika. Teh par plūgecov ne more v nikšo formo roditi teliko, da bi se družina hranila i plačūvala obresti i dačo. Niti toga ne zmore. Kje je pa te obleka? Kje je pa zdravilo? Kje je pa kniga? Kje obūvalo?

I te naše malokmetske družine so po većini blagoslovljene z vnogov decov. Iz njih jih *vnogo hodi v šolo*. Včas trije, štirje, včas ešče več. Če ne pride dete v šolo, je stariš kaštigan. Ne je pa mogo deteta poslati, ar je bilo boso i nago, vreme pa slabo. Če ne kūpi zvezka, knige, se vučitelj ne vidi, dete po strani gleda, ar misli, ka njemi na truc stariše ne poskrbijo vučil, siromaštva starišov ne pozna. Brez zvezka knjig i potrebnih vučil pa tūdi dete ne more napredūvati v potrebnom znanji. Pri vnegih družinaj do obvūpnoga stanja pride ta reč zavolo siromaštva.

Pa nega tū pomoči? Je i mora biti. Last starišov je dete. Odgovarja za nje stariš. A stariša pa zednim veže tūdi država, da šola svoje dete. Ka je kak stariš dužen včiniti tūdi kak državljan. Državi da stariš svojo deco na oskrbo, a ne brezplačno. Plača s svojov dačov vučitelja, nadzornika, inšpektora i ministra, pač celo prosvetno nastavo. Pri toj plači pa sam dostakrat pomenkanje trpi. Raztrgan hodi. Deca njemi je gola i bosa. Žena bleđa, betežasta: Za knige i ostala vučila ne zmore ni pare, dete večkrat mora doma ostati, ar njemi nema kaj za obed dati, krūha ne. Vse je ta dao državi, naj prosveta živi i cvete, sam s svojov držinov pa pomenkanje trpi i za svojo požrtvovalnost največkrat še kazen plača? Pa za svoje aldove naj vidi pijane i razvūzdane tiste, štere plačūje? Naj vidi, da se z tistoga Boga norčarijo od njega plačani, za šteroga on trpi dragevole i šteroga zakone verno spūnjava v svojem hišnom zakoni?

Strašna pitanja, a lehek je odgovor na nje. I te odgovor je v tistom velikom poštvanju i zavūpanji, šteroga naš narod ma do svojih vučitelov, ki so smilenoga srca do svojih vučencov i ki verskoga osvedočenja našega naroda ne žalijo s svojov nevernostjov, nego je krepijo s svojov živov verov. To je en odgovor. Te drugi se pa etak glasi: *Država je dužna skrbeti siromaškoj šoloobveznoj deci za obleko i vučila*. Milijoni i milijoni se potrošijo na nepotrebne, ali konči menje hasnovite reči. Država stoji iz državljanov i gradi se iz malih državljanov, iz dece. Ta, če se dobro odgoji, bo steber države, če slabo, zanemarjeno, v dūhi nezadovolstva, bo zraseo rod, ki bo rūšo. To je dužna država preprečiti s pomagajnom siromaške šoloobvezne dece.

„Bukova gora“ je okroglo 800 m visok breg eti na Kočevskom. Pošteno zasluži to ime, ar je za prekmurske mere resan pravi velikan, breg, je pa tūdi lepo zaraščen z bukovjom, zato pravijo bukova, ali bukova gora.

Pa naj ne misli dober kristjan, da je 800 metrov na Kočevskom nekaj posebno visikoga. Ne, ar je svet povsedi višiji kak pri nas. Sveta Trojica v Dolnoj Lendavi se nam vidi dosta višija, kak ta naša „Bukova gora“, če jo gleda človek iz naše vesi.

Na toj „Bukovoj gori“ je edno imanje, po domače povedano — vrednošča, štera je dnes brez pravoga gospodara. Pred dobrimi petdesetimi leti so ešče kmetje živeli na „Bukovoj gori“. Pa zgodilo se je, ka je mladi rod omamila Amerika s svojim bogastvom, zapūsto je domači kraj, se odselo v Ameriko. Stari so nekaj časa živeli iz podpore svojih, čakali, kda se vrne sin, hči, zet. Kda pa teh ne bilo nazaj, so lepo ostali doma za večno, tam počivajo v javnom cintori v Koprivniki. Ali ostala je „Bukova gora“. Vsi nigda kmetski grūntje, so dnes združeni v edno posestvo, šteri meri okroglo 200 velikih, ali katastralnih plūgov i je dnes na odaio. Hiže je zmlelo zob časa, samo edna je ostala, štera bi bila dobra za nūc, druge hiže so se zrūšile. Samo stene stojijo. Te so postavili iz trdoga kamna, kamen se je ne prestrašo od srba dugih let. Lesa je zadosti, kamen je na mesti, stari stūdenci so tūdi ne zasipani, — priden, delaven človek bi si na Būkovi gori lejko spovao lepo domačijo. Cena je 100.000 Din, to se pravi okroglo 500 Din za plūg. Če bi se 4 družine naselile na Būkovoj gori, bi mele leto dni, more biti tūdi dve, ali tri žmetno delo. Tečnoga, čarnoga krūha ne bi sfalilo pri hiži, drv bi meli zadosta, lejko bi spovali sadno drevje, meli lepo rogato živino, to se pravi: lejko bi napravile na Būkovoj gori novi dom.

Tak pravi vučena gospoda, ka je Prekmurje prenaseljeno, zato je tam pri ništernoj hiži stalni gost sūkešina. Najbrž ne bo inači, — zato pa naj nam nišče ne zameri, če omenimo

Rous Matija:

Vnogi so vzroki propadanja kmečkoga stana. V prvaj vrsti so to nove prometne razmere. Kolo, autobusi i železnice so dnesden ves tesno zvezale z velikimi mesti. Kmetje hodijo v mesta na delo i tūdi na zabave: v kina. Na te način se je začnolo hitro širiti na ves vse, ka je v mesti slaboga. Gde vidite dnes možake, da bi nosili obleko iz domačega platna? Tūdi na vesi vidimo „moderno“ oblečene dekile i dečke, štere je sram nositi — celo spodnjo obleko iz domačega blaga! Pri vsakšoj hiži je že biciklin. Nastao je na vesi novi svet, novi rod, moderni, šteri se smeje starim možakom, ki pravijo, ka ido raj iz Beltinec v Soboto peški, kak pa da bi plačali 2 dinara za vlak. Dnešnji kmet je zavrgo

loobveznoj deci za obleko i vučila. Milijoni i milijoni se potrošijo na nepotrebne, ali konči menje hasnovite reči. Država stoji iz državljanov i gradi se iz malih državljanov, iz dece. Ta, če se dobro odgoji, bo steber države, če slabo, zanemarjeno, v dūhi nezadovolstva, bo zraseo rod, ki bo rūšo. To je dužna država preprečiti s pomagajnom siromaške šoloobvezne dece.

Slovenska krajina leži na meji države. Te njeni položaj zahteva podvojeno, da mammo vse pogoje za popolno odgojo šoloobvezne dece, da mammo zato tūdi podporo države za siromaško šoloobvezno deco i da ma-

„Bukova gora“.

„Bukovo goro“ rojakom i oblasti. Rojakom, šteri so vajeni življenja na Goričkom bi priporāčali, naj pomislijo — ali ne bi bilo bole, če si za male pe-neze spravijo dom *doma*, ali pa, ka leto za letom hodijo v „orsag“, posebno pa v tūjino. Te naš kraj je dnes bole pisani, Slovincov je menje, Kočevarov več. Kočevari so se navadili na lejko življenje. Oni radi majo kūpčijo, Ameriko, zato pa zemla na Kočevskom joče i se komaj spomina na blažene čase, kda je ešče narod zemlo lūbo i ji dao vse, ka lūbleni zemli ide: delo i gnoj. Če bi to dvoje dao naš človek zemli na Kočevskom, bi meli stare čase nazaj, pa ešče nekaj: slovenske reči, slovenske pesmi bi čūla kraška zemla na Kočevskom i lepe slovenske šege bi vidlo sunce. Vidlo bi kmete, šteri z zorov vstaja i poznizno proši toplo sunce: „Ne beži, ostani ešče kakšo vūro, ali dve nad gorami!“

Tūdi oblasti omenimo to reč.

Ne zato, naj esi *prisli* našega človeka. Ne. Samo telko prosimo, naj njim ide na roko, če bi šteri od naših Goričancov skleno, da sprobā srečo na Kočevskom. Naj zna najmre naša oblast, da je ne edina „Bukova gora“ za naselitev naših lūdi. V vsakoj vesi na Kočevskom so lepi grūnti brez verta. Te grūnte ma dnes „oskrbnik“ Nemec, šteri zemlo ne da iz rok, posebno ne — Slovinci. Tam, ge je negda sveta lepo žitno klasje zibao poletni vetrič, dnes — slaba trava raste. Tam, ge so nekda sveta pod toplov strehov domače hiže pridni lūdje rasli državi i bližjemi v hasek — pravimo, tam se dnes kūščari segrevajo na toplom poletnom sunci. Kočevska deželica je dnes spodobna takšoj domačiji, štera je ostala brez verta, brez molitve i brezi božega blagoslova. Zakaj bi ostalo tak? Samo zato, ka naj v grūntovnici Nemec vala za posestnika? Zemla je od Boga dana pridnim rokām. Če je dnešnji vert ne lūbi i jo je zameno za čarno fabriko v Ameriki, naj bo, ali naj lūbezni vredno zemlo ne razjedajo korenine plevela. Ne mislimo na nasilje, ne bi priporāčali, naj se vzeme pravim

gospodarom dnes zapūščena zemla, samo telko prosimo, naj se pametno zbrīše ta sramotna krasta s čela slovenske, jugoslovenske zemle. To je najmre sramota i grda krasta, ka mammo kraje, šteri bi lejko rodili boži blagoslov, pa je razjeda nikaj vreden plevel, na drugoj strani pa mammo kraje, ge narod ne more delati i živeti, samo zato, ar nema zemle.

Na Kočevskom so dnes na zvūnaj sodeč Nemci, Kočevari v većini. Ali samo na zvūnaj sodeč. Nemška oblast, nemška jalnost, nemška šola i nemška podpora iz tūjine so na stotine naših lūdi potegnile v tisto blato, iz šteroga se ne vidi, kaj je človek — Nemec, ali Slovenec. „Kočevske deželice“ bi ne bilo več, če naše lūdi ne požira leto za letom i si tak podugša malovredno življenje. Tomi vmeranji bi lejko napravili konec naši lūdje, ar znamo, ka so vajeni dela, pa so se pokazali v zadnjem jezeroletji, ka so trdi založaj za tihinske zobe... Naš človek, ar je navajen trdoga dela i maloga plačila, bi shajao na Kočevskom. Njega bi ne omamila tihinska govorica, ešče menje grožnje takšega vetra, šteri že od rojstva naprej nema zobov... Naš mali človek bi ostao tū na Kočevskom, kaj je bio skoz stoletja pod tihinskim suncom i kaj je tūdi dnes: Slovenec, Jugoslovan.

... Kak lepo bi bilo to, če bi kakših 100 naših družin dobilo toplo streho na dnes zapūščenom Kočevskom! Kak lepo bi bilo, če bi naš skromen i telkokrat zaničavani narod zavrto kolo časa tūdi na Kočevskom v novo smer... Kak lepo bi bilo, če bi od naše pesmi odmevali kraški bregovje i bi delo našega človeka blagoslovo Bog tūdi na Kočevskom! Slovenska krajina ma „misijonare“ za pogane, za Črnce, Kitajce, kaj pa, če bi zmogla tūdi pionerje za lepšo prišestnost Kočevske deželice?!

Pa naj mi ne zamerijo to miseo ne doma, ne v Ljubljani, ešče menje pa na Kočevskom. Kovačova Julika.

(Jako pametna, človekolūbna miseo, ki zasluži pazko vse oblasti i tūdi podporo. Vr.)

Kmečko nasledstvo.

lepo preprosto narodno nošo, zavrgo preprosto pohištvo, zavrgo preprosto življenje! Sposodo si je iz mesta moderno življenje.

Ešče vnegu drugih vzrokov je, ki povzročajo propadanje kmečkoga stana, tak moderni trgovski dūh, šteri je izpodrino lūbezen do zemle i napravo iz kmeta poledelskoga dobičkara, liki vnogi vučeni pravnik i so mišljenja, da je glavni vzrok propadanja kmečkoga naroda njegovo dedno pravo, to je *način kmečkoga nasledstva*. Zato malo preglednimo razne načine kmečkoga nasledstva.

Zemla se v vnegočem loči od druge lastnine. Kda se trgovec ali obrtnik navči za svoj poklic, odpre trgovino ali obrt na svojo roko. Pomali s

mo vučitelstvo, ki je verskoga osvedočenja i smilenoga srca. Veren i smilen vučiteo najde poti, po šterih pride siromaškim šolarom pomoč. Poznamo vučitele, ki siromaško šolsko deco tak oskrblavajo, hranijo, kak svojo lastno. Na karitativno delo naj se vrže vse *vučitelstvo* pa reši vse. Nacionalno itak vsaki vyzgaja, ar so naši vučitele vsi narodnjaki i verni državi. Na karitativno, na milenost do siromaške dece naj polagajo največšo skrb i na toj podlagi vplivajo na državno oblast, da svojo dužnost spuni do siromaške dece, pa so si postavili spomenik, ki ga časa zob nikdar ne zbrūsi. TSJ.

svojov marlivostjov i štedlivostjov napredūje v začetki s svojim trūdom, s svojimi žūlami, a kesnej, kda povekša svojo delavnico ali trgovino, rabi vsikdar več pomočnikov, šterim od dela plačūje, rabi vsikdar več plačane delavne sile. Njegovo imanje so v glavnom gotovi penezi. Po smrti razdeli svoje imanje med svojo deco. Eden prevzeme očino delavnico. Druge je izšolao za druge poklice. Pomaga njim odpreti delavnico ali trgovino i tak vso deco preskrbi. Razdelo je svoje imanje, a to se skoro ne pozna, ar že vsako dete ma svoj poklic i je skoro neodvisno od očinih penez.

Inači je to pri zemli, ki je ne blago, štero se izdelavle, nego je vsikdar tū, kelko je i kakša je. Njo so obdelūvale vnoge i vnoge kmečke družine i ona je nje hranila. Na njoj dela cela družina, moški i ženske, mladi i stari. I ravno zavolo toga skūpnoga dela je i bi tūdi pravno morala biti lastnina cele družine, ne pa samo njeno-ga poglavara. Kmet nema plačanih delavcov. Zemla zahteva največšo privrženost i lūbezen, a to njoj lejko da samo tisti, čida je zemla, šteri iz nje žive i jo s svojim znojom napaja. Lūbezen se nemre kūpiti.

Po smrti trgovca ali obrtnika se je imanje razdelilo med deco, a se to skoro ne pozna, to skoro nikaj ne vpliva na gospodarstvo dece. Kak pa pri kmeti? Če idemo med njive, vidi-

mo eden meter široke njivice, i nato znova meja. Zdaj pa pomislimo! Te njivice do se znova delile med deco, iz tej malih njivic do še menše njivice. Nazadnje de meja pri meji.

Iz vsega toga vidimo, da je zemlja inčiča vrsta lastnine kak industrijske i trgovske stvari. Trgovčevu i obrtnikovo imanje v glavnem obstoja iz premičnin, je lastnina edino poglavara družine, ar v glavnem samo on pripravlja kruh, ali pa povekšavle njegovo bogastvo plačena delavna moč. To imanje je osebno, individualno, ar je lastnina edne osebe. Zemlja pa je posebna, samonikla vrednost, ki se nasleduje od dedeka na očo i na sina. Na zemli delajo i pripravljajo kruh vsi člani družine, vsi povekšavlejo bogastvo. Zemlja je zato skupna, kolektivna lastnina. Zato zahteva zemlja posebno zakonodajstvo, različno od zakonodajstva za industrijo. (Dale.)

NEDELA

tretja po sv. Treh Kralaj.

Berilo iz pisma svetoga apostola Pavla Rimlanom. Bratje! Ne bodite sami pri sebi modri. Nikomir ne povračajte hudoga s hudim; prizadevajte si za dobro pred vsemi ljudmi. Če je mogoče, živite, koliko je na vas, z vsemi ljudmi v miru. Ne delajte si, preljubi, sami pravice, nego dajte prostora božoj jezi; zakaj, pisano je: „Meni ide maščevanje, jaz bom povrno, govori Gospod“. Nego, „če je tvoj sovražnik lačen, njemu daj jesti; če je žeden, njemu daj piti; zato ka če to delaš, njemu žerjavico zbiraš na glavo“. Ne daj se premagati hudomi, nego premaguj hudo z dobrim.

Evangelij (Mataj 8). Tisti čas, gda je prišeo z gore, so ga spremlale velike množice. I glej, pristopje go bavec, spadno pred njega i pravo: „Gospod, če ščeš, me moreš očistiti“. Jezus je stegno roko, se ga dotekno i pravo: „Ščem, bodi očiščen“. I taki je bio očiščen od gob. I Jezus njemu je naročilo: „Glej, da nikomir ne poveš, nego idi, pokaži se duhovniki i prinesi dar, ki ga je zapovedao Mozeš njim v svedočbo“. Gda je pa prišeo v Kafarnaum, je pristopo k njemu stotnik i ga proso: „Gospod, moj služabnik leži doma mrtvouden i jako trpi“. Jezus njemu je pravo: „Pridem i ga ozdravim“. Ali stotnik je njemu odgovoril: „Gospod, nesam vreden, da stopiš pod mojo streho, nego povej samo z rečijov i moj služabnik bo ozdravljen. Zakaj tudi jaz, ki sem pod oblastjov i mam vojake pod sebov, pravim tomi: „Idi“, i ide; i drugomi: „Pridi“, i pride; i svojimi služabniki: „Včinito, i včinito“. Gda je pa Jezus to čuo, se je začudilo i pravo svojim spremljevalcom: „Zaistino, povem vam, telike vere nesam najšeo niti v Izraeli: Povem vam pa, da jih vno go pride od vzhoda i zahoda i sedejo za sto z Abrahamom i Izakom i Jakobom v nebeskom kraljestvi, deca kraljestva bodo pa vržena v o kmico; tam bo jok i škripanje z zobmi“. I stotniki je pravo Jezus: „Idi, i kak si vervao, se ti zgodi!“ I služabnik je ozdravo tisto voro.

„Gospod, či ščeš, me moreš očistiti“.

Pazljivo prečti denešnji Evangelij pa boš vido, ka je Jezus dva betežnika ozdravo. Eden je bio gobav, to je, meo je tisto strašno bolezen, po šteroj je človek celih 10–20 ali več let vmirao. Drugi je bio mrtvouden. Tudi za to bolezen je ne bilo več druge pomoči kak pri Bogi. Gobavec je sam prišeo k Jezusu, sam ga je proso, rekoč: „Gospod, či ščeš, me moreš očistiti“. Mrtvoudni hlapec je ne mogeo sam do Jezusa, pa je meo smilenoga gospodara, ki je šo mesto njega.

Oba Jezus ozdravi, z istov močjov, brezi zdravila, v prvij minoti. Nad gobavoga je stegno roko, se ga dotekno i pravo: „Ščem, bodi očiščen“, pa je bio zdrav. K betežnomi hlapci je pa Jezus ne šo, ar je vido, ka ma njegov gospodar telko zavüpanja v njega, ka je pravo: „Gospod, nesam vreden, da prideš pod mojo streho, nego samo reč povej i moj hlapec bo ozdravljen“. Jezus njemu pravi: „Idi, kak si vervao, tak naj se ti zgodi“. Hlapec je bio ozdravljen.

Kak čudovita je bila Jezusova moč! Kak rad je pomagao. Komaj naprošeni pa že pomaga. Gotovo je bilo v tistom časi več gobavih, več mrtvoudnih, pa Jezus jih je ne ozdravo. Zakaj ne? Ne so prosili, ne oni, ne drugi za nje — ar so ne meli takše vere, takšega zavüpanja v Jezusa, kak te gobavec i gospodar mrtvoudnoga.

Tak je tudi zdaj. Kelko je betežnih, kelko gobavih na duši! Vse šče Jezus ozdraviti, vsem pomagati. Pa vendar vno gi raj v grehi živejo i v grehi

Politični pregled.

Domači.

Ka zahtevamo mi? Ogromna večina Slovincov i voditelji te večine, so od vsega začetka, kak obstoji Jugoslavija pa vse do dnes stalno zahtevali finančno, kulturno, po tudi politično autonomijo, ali samoupravo Slovenije. Mi na svojoj koži teško občutimo vse krivice centralizma, za šteroga so glasali naši slovenski demokratje. Dnes vidimo, da je centralizem za naše gospodarstvo i za slovensko kulturno življenje prava smrt. Mi Belgradi zdavlemo skoro vse, ka mam, nazaj pa strašno malo dobimo. Gda v Belgradi delijo peneze, te ščejo tam pravični biti pa pravijo, da mi že zadosta šol pa cest pa špitalov i drugoga vsega mam. Najprle trbe prej tistim krajom dati, šteri vsega toga ešče nemajo. Tak se leto za letom godi, da se iz naših penez v drugih pokrajinaj izven Slovenije vno go zida pa dela, pri nas pa nikaj i tak je pri nas siromaštvo od dneva do dneva vekše. To so nam spravili tisti gospodje, šteri so samo za svoj hasek vsigdar bili i so ešče dnes za centralizem. Znano je pa, da je pravi voditeo slovenskoga naroda, dr. Korošec bio vsigdar za najširšo autonomijo ali samoupravo Slovenije v okviru velke Jugoslavije, je to ešče dnes njegova zahteva, je to tudi v programi nove JRZ stranke i je to tudi naša najodločnejša zahteva. Mi damo državi, ka državi ide, ka si pa mi s svojov delavnostjov i šparavnostjov več pripravimo kak v drugih pokrajinah naše države, s tem naj mi tudi slobodno gospodarimo. Do zdaj se nam je pa tak godilo, da če smo si več pridrali i več prišparali, te so nam tudi to vse vzeli, pa razdavali tistim, šteri so dostakrat jako malo delali, šparali so pa nikaj ne.

Ka zahteva dr. Maček? Prayzaprav zahteva dr. Maček za pokrajine, gde prebivlejo Hrvatje, popunoma isto, ka je pod geslom autonomija ali samouprava že od nigda v imeni velke večine Slovincov zahtevao dr. Korošec za Slovenijo. Razlika med obojimi je samo v tom, da je slovenski program od vsega začetka popunoma jasen i do podrobnosti izdelani, hrvaški voditelji so pa ešče do dnes ne mogli svojega programa točno postaviti i ga tudi dr. Maček dnes ešče nema. Skoro vsi dozdašnji voditelji hrvaškoga ljudstva so znali vno go gučati pa tudi vno go kritizirati, gda so pa bili pozvani, naj točno povejo, ka vse ščejo meti, te so navadno povedali, da programa ešče nemajo sestavljenoga. I tak ti nesrečni ljudje že 17 let sestavljajo svoj program i če ga bodo ešče naprej s takšov hitrostjov sestavljali kak dozda j te ga ešče dva ali trije Radičovi pa Mačkovi nasledniki tudi ne sestavijo. Zavolo toga nesrečnoga hrvaškoga programa pa trpi največ hrvaško ljudstvo samo, pa tudi naše slovensko ljudstvo, v Belgradi se pa smeji.

Shodi ministra dr. Kreka. Minister dr. Krek je meo zadnji čas več dobro obiskanih shodov po Sloveniji. V Metliki, blüzi hrvaške meje je prišlo na shod tudi več Hrvatov, pristašov dr. Mačka. Proti njim je minister dr. Krek sledeče povedao: Hrvatje majo svoje potrebe i če so disciplinirani i dobro organizirani, majo tudi svojega voditelja. Mi Slovenci pa mam svoje potrebe i svojega voditelja. Dokeč hodijo Hrvatje k nam kak bratje po krvi, je radi primemo. Če pa ščejo k nam hoditi zato, da bi naše vrste rüšili, naše ljudstvo puntali, ali pa cilo šteli

vmerjejo, kak da bi si dali pomagati. Neščejo Jezusa prositi, so preveč gizdavi, nemajo vere, nemajo zavüpanja v njegovo moč. Či bomo meli zavüpanje, te naj bodo naši grehi reči kak škrlat, bomo postali beli kak sneg. Verjimo, ka je Jezus pravičen, pa tudi milostiv, vsikdar pripravljeni nam odpustiti. Zavüpajmo, ka je Jezus oblast odpuščati grehe dao svojoj cerkvi, apostolom, škofom i mešnikom. Verjimo, ka je v zveličanje naših duš postavio sv. spoved i v toj veri ga zavüplivo prosimo. Nam bo odpüsto. Brezi vere i zavüpanja pa toga ne zadobimo.

iz naših žülov pa naše delavnosti kakše haske sebi spravlati, te njim moram povedati, da bomo znali proti njim ravno tak ostro nastopiti, kak smo znali nastopiti proti Beči ali proti Belgradi. Mi smo že zadosta svojih trüdov drugim nosili, i zdaj ščemo ednok to, ka si sami prideldamo, tudi sami povžiti. Da bi pa dozdašnje breme samo telko spremenili, da bi nam od zdaj naprej mesto Belgrada Zagreb jemao vse naše prideldanje, zato smo pa že prepametni gratali. Mi Zagreb ravnotak dobro poznamo kak Belgrad. V jemanji sta si oba popunoma podobniva pa v nazajdevanji tudi. Oba vzemeta radiva vse, nazaj pa nikaj ne data radiva. Navzoči Hrvatje so na te odločne ministrove reči nikaj nej znali odgovoriti.

Autonomija ali samouprava? Pravzaprav obe tevi reči pomenita popunoma isto. Autonomija je grčka reč, samouprava pa slovenska pa tudi srbska i hrvatska. Pod autonomijov ali samoupravov razmimo telko, da kakša pokrajina svoje imanje i svoje kulturno i politično življenje sama upravlja ali vodi. Navadno se reč autonomija ali samouprava rabi samo za nepopuno upravljanje ali vladanje pokrajin v enoj državi. Samo država ma vso popuno najvišišo oblast, vodstva v posameznih pokrajinaj v državi pa dobivajo vso svojo oblast od najvišije državne oblasti. Slovensko ljudstvo i njegovi voditelji stalno zahtevajo za Slovenijo kelko mogoče najširšo autonomijo ali samoupravo i to v okviru velke i močne Jugoslovanske države. To smo zato zapisali, ar vno gi reči autonomija neščejo radi čüti i pravijo, da „autonomija“ telko pomeni, kak popunoma samostalna država. Zato vsešerom raj izgovarjajo i zapisüjejo samo reč „samouprava“. Nam je nazadnje vseeno kak naj se to ime nje, da bomo mi s svojim imanjem i s svojov kulturov sami gospodarili, državi pa damo, ko nje ide, samo naj nam ednok dajo edno ali drugo, ali autonomijo, ali samoupravo.

Svetovni.

Tudi Austrija se škrable. Austrijski časopisi velko nevolu delajo, zato, ka je Italija spoküpila v Austriji vno go blaga, blago je že davno odšlo v Italijo, penez pa od niked nega.

Ka pravite, g. vrednik?

Priklatila se nam je zima i nas je zaprla v naše domove. Ž njov so prišli püsti, dugi večeri. Zakaj püsti i dugi? Zato ka dobroga čtenja nega po hišaj, lepe povesti i pripovedke naših dedekov i mamic so zamrle. Mesto njih so prišle neslane šale, nedostojne reči pa ž njimi tudi ogri-

časopisi pišejo, da je Italija dozda j dužna Austriji samo na blagi nad 100 milijonov šilingov, to je več kak 800 milijonov dinarov. Nam se močno vidi, da bo austrijske trgovce za te milijone ešče ednok močno glava bolela.

Komunistične revolucije v Južnoj Ameriki. V zadnjih letaj je v večih državaj Južne Amerike nastanolo močno komunistično gibanje. Tu pa tam so nastanole prave revolucije, nego dozda j majo komunisti pravzaprav samo v enoj državi oblast v svojih rokaj, to je v Mehiki. Tu se pa komunisti neščejo s svojim pravim imenom zvati, zovejo se namreč samo za socijaliste, v istini so pa pravi bolševiki, vej je pa tudi znano, da med pravimi socijalisti i pravimi bolševiki nikše razlike nega. Obojim je skupno sovrašstvo do Boga i do Cerkve, človeka i njegovih pravic pa niti malo ne spoštüjejo. Njim je edino tudi to, da so njihovi voditelji siti, da majo dosta penez i da smejo brezmejno komandirati z ljudmi. V Argentini i Urugvaji so srečno obladali bolševiški poskus, da bi se polastili vlade. Zanimivo je, da sta v vseh tej državaj pripravila komunistično revolucijo moskovskiva sovjetskiva poslanika, šteriva sta oba židova i revolucijo so tudi vodili zvekšega židovje. Tudi v Rusiji majo vso bolševiško oblast v rokaj većinomama sami židovje, nad 100 milijonski rusoski narod je pa prisiljeni trpeti najstrašnejše moke. Kak obstoji bolševiška vlada v Rusiji, je znano, da je bilo prek 11 milijonov ljudi pomorenjenih. Najmenje telko ljudi je pa od nevol i lakote spomrlo. To so pač v nebokreče številke i grehote i ne molimo zobston za rešitev Rusije. Potrebno bo ešče več moliti za rešitev sveta od bolševizma.

Boji v Abesiniji se nadaljavljejo i izgleda, da Abesinci stalno napredüjejo, nego Italjanov li nemrejo pregnati. Italjani pa pravijo, da zdaj čakajo zavolo deževja i da na toj zemli, štero so Abesincom odvzeli, napravijo zadosta cest pa zozidajo potrebne zidine za vojaštvo. Izgleda, da se bo bojna med obema narodoma močno zavlekla, če zmes ne pride do kakših mirovnih pogajanj. Pravijo, da bo svet Zveze narodov v Ženevi pri svojem prišestnom zborovanji pripravo nove predloge za mir med obema državama.

Naš pesnik Miroslav.

Letos 25. januara mine dvajsti let od smrti pesnika *Jožefa Baše — Miroslava*. Slovenska krajina bi dobila v njem svojega dobroga pesnika, če ne bi mro, prle kak je spuno svoje dvajseto leto. Ar je Miroslav — to je bilo njegovo pesniško ime, za šterim se je skrivao — objavla svoje pesmi samo v Novinaj i Marijinom listi, zato smo se ga dužni spomenoti.

Narodo se je v Beltincih 28. aprila 1894. Že kak dijak v Köszegi i Sombatheli je pisao slovenske pesmi, ravnotak kak bogoslovec. Jožef Baša je bio ne samo bistroga razuma, liki tudi dobroga, poniznoga srca mladenec. Njegova velka i lepa duša sija iz vno gih njegovih pesmi. Bio je zaistino kak bomelek, napočeno popovje, štero bi se razcveto v lepo rožo. Na neizmerno žalost vseh, ki so ga ljubili i poznali, je prle zapüsto svet, kak je pokazao vse svoje zmožnosti.

Slovenska krajina je mela toti preci pisatelov, šteri so v knjigaj, cerkvenih i šolskih, včili ljudstvo v domačem narečji i ga tak očuvali za slovenstvo; ne je pa mela *pesnika*, ki bi lepoto domače reči povzdignio i ki bi spevao vse, ka čüti srce našega člo-

zavanje drugih i to velikokrat nedužnih. Mladina igra pri tej žalostnih gučaj glavno vlogo. Ka pravite, g. urednik, jeli bo zrasedo z te mladine pošten rod? Jeli de znao včiti svoje potomce na tisto poštenost, štere sam ne spoznao?

veka med Mürov i Rabov. V Miroslavi se je oglašio takši pesnik. Poglednimo si samo. Naša mladina naglo pozabi v šolaj na svojo ponizno domačijo. Miroslav pa je v vogrskih šolaj ostao *goreči Slovenec*. V pesmi pravi, da žele ta, „gde pesem slovenska tak milo doni“; nesrečen je v tujini, zato, „morem priti med Slovence, — gde srce mi mirno bo“. Navdüşeno spevle: „Mili moj slovenski svet, — živi, živi dugo let!“ Dosta je ešče mest v njegovih pesmaj, gde kaže svojo tesno zvezanost z domačim slovenskim krajom. Toplo se je spominao svoje mladosti, Müre i vsega domačega.

Miroslavova mejka duša je sprevaljala vse bolečine domače krajine. Bio se je nesrečen boj, iz naše tihe krajine so šli mérat v tujino. V prelepaj „Pesmi od Karpatov“ je postavio Miroslav spomin našim vojakom: „Tam daleč, tam daleč — v karpat-skij goraj — je s krvjov poljani — že vsaki stopaj. — Tam daleč v Karpatih, — gda pride pomlad: — tam nede šo nišče — več njive orat. — Tam rože do rasle — pa v srcaj junakov — do mele koren — namesto rosé — do vrele skuzé, polevale rože...“ Ta pesem stoji med najlepšimi slovenskimi! Kak vsakši pravi pesnik, je čüto

GLASI. SLOVENSKA KRAJINA.

Velka Polana ide rakovo pot. Vsikdar vekša razvüzdanost še širi med mladine, posebno med deklami, ka je jako važno, zato, ka če že dekle postanejo razvüzdane, te je konec vsega. Samo eden slučaj nam zadosta pove. Obslužavali so v ednom mestu godovno z muzikov. Mladine je telko bilo, ka se vse trlo. Plesali so celo noč do ranih vör, tak ka so peč podrii. Krščanski stariše, ki te odgovor davali od svojih dekeo, vzemite je v bogšo vzgojo, da se ne bodo ponoči okoli potepale. — Polančar.

Lakoš. Preminočo nedelo sta bile tu kar dve muziki, pa ne v oštariji, nego v domačih točilnicaj. Lüdi, posebno mladine je telko bilo, ka njim je tesno bilo. Plesalo se tak, da bi šlo za plačo: staro, mlado, moški, ženske. Ka je najbolje žalostno, celo šolske deklčke, trinajst let stare so plesale ta do tretje vöre zajtra. Nazadnje so se nekaj sposvadili med s. bov, tak da je tudi do bitja prišlo. Nekši moški je dečka zasmicao nad okom i nosom. Pa se te tožimo, ka je stiska, ka nega penez.

Malo dete leta staro brez matere je ostalo v lendavskih goricaj. Če bi se najšlo tak smileno srce, ki bi to dete vzelo za svoje, se naj oglasi v Lendavi na župnišči.

Na podporo Novin so darivali: Bukovšek Rade, žand. narednik Belcinci, 5 Din., Godar Jurij, Budinci, 5 Din. Bog plačaj!

Črensovci. Zvolitev Žizek Joška za kantora črensovske fare je cerkvena oblast potrdila. — Prosvetno društvo je ustanovilo dramatični i pevski odsek. Dozdaj eše ne delata. Predsednik Žerdin Martin je odložo svojo čast.

Naš rojak kandidat za škofovsko stolico. Szombathelyski škof, grof Mikeš Janoš so odložili svojo püšpekijsko čast. Med njihovimi nasledniki se imenuje tudi mil. g dr. Rogač Franc, prelat, naš rojak.

Nova meša se bo v Črensovcih okoli vüzma obslužavala. Vsega-mogočnomi jo bo prikazao naš rojak Žizek Karol, ki je že posvečen za dijakona i v kratkom bo sprejeo mešniško posvečenje.

Lendava. Na kraljevsko namestništvo je vložo priziv g. Horvat Izidor, vučiteo, da se ne bi premestio iz D. Lendave.

Spremembra službe. Žalig Anton, kuhar lastnika Novin je spremeno svojo službo i se je pogodo za kuhara pri g. Horvat Jožefi, župniki v Dekanovcih v Medjimurji. Gosp. Horvat je črensovski rojak.

tudi Miroslav bole kak navaden človek bridkost življenja. Mnoge njegove pesmi so pune žalosti. Liki njegova žalost je obsijana od lübezni do naroda, do Boga.

Lepa pesnikova duša se nam kaže v Miroslavovoj zadnjjoj želi: „Na grob moj, gde bodem počivao — ne dente znamenja ... gde brat vaš počiva, — naj nišče ne ve. — Posadite samo klinček rdeči ... Pa bratom slovenskim, gda prido, — kre groba, pa mimo odido, — samo vetrič naj pravi, — ki tam se igra: Tu pesmar počivle — veseloga srca!“ Šli so, dragi Miroslav, bratje slovenski mimo Tvojega groba; bili so sinovje naše krajine; — prišli so bratje slovenski, kak si vüpaio, prek Müre ... Pa nad vsemi visi veliko i žmetno pitanje: kak spunjavlete svoje poslanstvo v dobro našemi ljudstvi, kak spoštijte slovensko reč i pesem, štero je Miroslav goreče lübo? Naj se ob dvajsetoj obletnici Miroslavove prerane smrti spuni njegova žela: vetrič z njegovoga groba naj bratom slovenskim od Rabe do Soče zaigra *njegovo pesem*, štera je svedočanstvo našega trpečega i lübečega, delavnoga slovenstva iz časov robstva! Njegove pesmi naj izidejo v knigi i naj svedočijo, da je lübezen do slovenske reči i pesmi zorela med nami vsikdar; da smo meli pesnika, ki bi obogato slovensko književnost. Njegove pesmi naj bodo sveti ogen vsem nam bratom, ki lübiamo Miroslava i delo vseh naših velikih mož, vsem, ki lübiamo svojo rodno krajino. Te ogen naj nas vodi!

Lepa smilenost. Naš rojak delavec v Franciji je čteo v slov. časopisaj, da se nahaja v betnanskoj šumi poleg Maribora siromak Ferk Vincenc i je jako zapuščen. Naš delavec njemi je potom našega uredništva poslao 100 Din. i je pripravljen njemi eše službo spraviti. Tak delajo smilena srca.

Marijina družbenica pri zdavanji. V nedelo se je zdala Kolenko Ana, goreča Marijina družbenica z Franc Theodorom, vrlim, pobožnim mladencem v Črensovcih. Oba mladoženca sta z G. Bistrice. Sneha je z pobožne širitelske hiše naših listov. Mi mladomi pari želemo obilen blagoslov svete Družine, da ostaneta i rasteta na poti jakosti kak dozda i tak tudi svojo deco odgojita, štero njima Bog da.

Ivanci. Na gasilskom zvünrednom občnom zbori dne 14. januara t. l. je bio zvoljen na čelo društva kak predsednik Žizek Ivan. Po zvolitvi je g. predsednik v dugšem svojem govori izjavo še sledeče: Dragi tovariše! Kak vidim, bio sem zvoljen tak rekoč enoglasno, če gli, ka se je volitev izvršila s tajnim glasovanjom. Na to dužnost težko se mi je bilo odločiti i to zavolo toga, ar sem v svojem poslovanji tisti človek, da če prevzamem kakšo dužnost, jo tudi hočem izvršiti po zakoni dotične funkcije. Dobro Vam je pa znano, da mam preveč posla pri svojem kmetijstvu i tudi indri, gde sem odbornik. Nesem pa bio še dozda v svojem življenji nikdar hrepenjač izkorišćanja ljudstva, tem menje pa želen kakšega posebnoga odlikovanja, temveč vsikdar za dobrobit ljudstva. Dragi tovariše! Prevzemem od Vas mi dano poverenje i bodem z veseljom izvršavao, če bom vido, da ste Vi, dragi tovariše, tudi za mene i da me podpirate v mojih teškočaj. Zavolo toga apeliram na Vas, da ostanete zvesti svojem predsedniku, njegovo povelje izvršavate, i da bodete v dobrobit našega društva i našega ljudstva. Obečam Vam i zagotavljam Vam, da bodem vse moči i dužnosti včino za dobrobit našega društva. Moj prvi kak predednikov glas je: Poštijmo se eden drugoga kak bratje, skazijmo lübezen eden drugomu i častno poštijmo svoje predpostavlene i starejše. Vsikdar se vsak član naj skaže, da je poštenjak, marliv, veren, skažüvati lübezen do bližnjega po božoj zapovedi i zdržavati načela i odredbe gasilskoga zakona, poleg toga pa meti lübezen do Boga, naše mile domovine Jugoslavije i do našega vrhovnoga gasilskoga pokrovitelja Nj. Vis. Kraljevića Tomislava. (Ploskanje i klic živio!) Dragi tovariše! Drugi moj glas je na Vas, da se naj vsak član drži svoje funkcije, štero je prevzeo. Naj si nieden član ne misli, da bo noso samo šaržo, svoj poseo pa samo zanemarjao. Če zapazim kaj takšega, se bodem ravnao po zakoni o gasilstvi i vsakšega kaznovao po istom. Vsak naj se drži discipline poštiuvati predpostavlene, gasilsko idejo širiti, da zamoremo dobiti kem vekši dober ugled pri ljudstvi i kemveč poštenih gasilcov. S tem vüpanjom idemo v bodočnost i Vam kličem gasilski pozdrav: Pomoz Vas Bog! (klic: Živio!) — Želimo od Boga g. Žizeki, da se te njegeve reči tudi spunijo. —

Poštnomi uradi v Bogojini. Na Ivanci mammo tudi poštno nabiralno ladicu. Ta ladicu je pa v takšem mestu, da jo človek niti ne opazi. Dobro bi bilo, da bi se ta ladicu premestila v sredino vesi i to ali na hišo g. Žizeka, ali pa g. Plej-a, gde ide skoro vsakši vaščan mimo i bo lahko brez vsakšega dalečhoda vrgeo pismo v ladicu. — Zatorej prosimo g. upravitela pošte, naj nam to željo spuni, za štero njemi bodemo hvaležni. — *Krtovinjeki.* Pri ivanskoj kapeli je telko krtovinjekov, ka če človek mimo ide zvečer, da se opoteka, ka bi si lejkno noge spotro. Tej krtovinjeki pa bi se vendar že ednok lejkno dali razbricati po že tak dugom časi! Predsednika občine mammo v Filovcih i on vendar za to ne ve, odbornikov pa itak nemamo.

Marijini listi za januar se v kratkom razpošlejo. Prle ne smo je mogli, ar mala tiskarna ne zadolela z delom. Komaj je zvršila kalendar i veliki Marijin list do novoga leta, razpošlala je v novom leti. Zda j dela na januarskom snopiči.

Širitelom. Konec meseca se bliža, pošlite notri naročnino za mesec januar i februar.

Ivanci. Od naše vesi se pa za istino malo gda čuje v „Novinaj“. Mammo pa tudi mij dosta novic, štere bi rad zvedo nekak drugi tudi, ne pa samo Ivancarje. Štere so pa te te novice! — V našoj vesi mammo tak sposobne može, da so sposobni za vsako povzetje. Lansko leto so tudi tej sposobnejši prevzeli od lendavske vodne zadruge kopanje takzvanoga potoka „Lipnica“, i to za dug, šteroga je vės dugovala vodnoj zadruzi že od leta 1924 naprej po 4 Din. kubični meter. Vodna zadruza je svojo meritev zvršila i je predala za iskopavanje prevzetnikom. Prevzetniki so razdelili kopanje potoka po parcelah, kak je vsakšemi dužniki pripadalo. Lipnica je že skopana. Obračun že tudi gotovi. Samo edno ne vemo! Lekaj so prevzetniki premalo mero meli? Ne trdimmo to, samo pitamo, če je istina? Vnogi vert se najmre toži, da je prej dosta već kopao, kak njemi je šlo, pa se zdaj zbërajo, ka do šli y Lendavo, da enkrat pozvedijo istino. Čeke so prej prevzetniki tudi vküp spobrali, i to zavolo toga, ka narodi ščejo vö spraviti pravičnost. Kak so čeke spobrali, tak so je tudi vrnili. Guči se, da se je že eden vört malo pobrigao, i je tudi pravico dobo (pejneze nazaj). Zato naprej vsi, šteri mate kakše pritožbe! Krivico trbe odkriti, krivce pa obsoditi. Siromaki smo vsi, naj se nam pravica deli. Nikoga ne potvarjamo, samo to zahtevamo, da se krivica dožene, če je i gde je, da guča, pritožb je dosta.

G. Lendava. Od već krajov čüjemo i čtëmo, kak občine polagajo štatistiko od delovanja preminologa leta i naštevajo razna dokončana dela, v dobrobit svojih občanov. Da ne ostanemo med ostanki, tudi mi na tom mestu moramo povedati vse, ka se je prinasa napravilo. Edno, ka znamo, je to, da je prec delavcov bilo prinasa zaposlenih za javna dela, za zboljšanje cestnoga prometa. Ne moremo si pa predstavlati, kak je prišlo do toga, da je cestni promet od marofa do cerkve skoro popolnoma odrezan, tak da že auto već ne more priti na povedano mesto. Stari most pri marofi so podrli i predjali na drugo novo mesto, brez toga da bi dokončali še pred zimov z delom. Blato pri tom mosti gor do ribnika, to je skoz pörge je takše, da sploh nej mogoče popisati. Človek ne vej ali je na cesti ali pa v kakšem močvirji. Odkrito lejkno povemo, da je to za naš kraj nepopisna sramota, gda mammo pri cesti već kamnolomov, da bi se cesta lahko s kamnom zložila. Izgleda vse vküp, kak najzadnejša püšćava brez vsakšega voditelja ali gospodarja. Sram nas more biti od tujcov, da se koplemo v takšem blatu. Pri vsem tem se pa tudi dosta ne moremo čüdit, kak je zadnji sneg spadno nad 40 cm visoki, je niti z edne občinske ceste nej bio odmetan. Sneg se je na svojo milost mogeo topiti na občinskih cestaj. Znano je že itak vsem, da od tej cest, je tudi bilo povedano v drugih časopisaj. Edino nas samo lejkno reši mraz, da bi to vse sküp zamrznilo, da bi lahko prišli kam dalje naprej.

Lepi zgled. Dobili smo sledeče pismo, ki naj bo vsem za zgled: Prečastiti Gospod Vrednik! Vu imeni Jezušovom i Marijinom Vas najlepše pozdravim, i želem Vam lübo zdravje od našega Gospodna Boga, da bi eše duga leta nam mogli širiti naš domaći tisk. I se Vam lepo zahvalim na rednom pošiljanji Novin; naj Vam, Gospodni Bog poplača vse Vaše trüde, štere Vi z nami mate, ki smo zapüstili naš domaći i slovenski kraj. — Prečastiti Gospod! Poslao sam 15 Din. gda sam naročo Novine za leto 1935. i drugikrat sam poslao 13. X. 1935. 20 Din. tij 5 Din., ka sam poslao, bi ji jako lepo proso za Kalendar Srca Jezušovoga. Či bi već koštao, Vas prošim naznanite. I prošim, da bi zdaj od toga novoga leta 1936. naprej pošilali Novine i Marijin List. Od zdaj bom meo oboje, to je moje veselje. Že od leta 1904., kak je izišeo Marijin List, so mi oča bili prvi šriteo Marijinoga Lista, a jes sam njim pomagao razdeliti liste vsaki mesec, či

sam šče ravno bio mali. — Leta 1932 sam se zalübo, da sam do moje smrti naročnik Marijinoga Lista, i to ma moja hiža doma. To sam herbao od mojega Očo staroga i do herbala moja deca tudi od mene. — Prečastiti! Želem Vam veselo Božične svetke i srečno novo leto i to želem vsem mojim poznancom Slovenske krajine. — Hvalen bodi Jezus Kristus! Zakoič Mihal, Drž. bolnica Kovin, iz Odranec.

To lepo pismo ne potrebuje razlage, ar samo djanje toga našega delavca pokaže, kak se naj ceni naš domaći tisk. Dober Bog že zbüdi plemenita srca, ki do čuvala tisto, ka so starejši gospodje ustanovili i z telikajšov požrtvovalnostjov gor držali za dobro našega naroda.

Stariše naših misljonarov i misijonark naj bodo tak dobri, da pošlejo svojim Kalendar Srca Jezušovoga za l. 1936 i veliki Marijin List, kak je bio izdani letos za Božič. V ednom i drugom je dosta zanimivoga od njih pa za nje. Tudi tisti v Italiji bi radi meli. Či doma nemate, potem si naročite pri upravi v Črensovcih. Marijin List košta 8 Din. Kalendar pa 6. Za te dar vam bodo jako hvaležni. Dobro ovijte i pošlite kak tiskovino. Poštne bo 2 Din.

Ogenj v Odrancih. Jan. 15. popolnoči ob 4. je zgorela streha na štali i 7 voz krme pri Antolin Ferenci hš. 240. Zgorela je tudi hüta s parmov vred. Sekulirano ne bilo. Mogoče, da je hüdobna roka zažgala poslopje.

Zgübo se je jan. 7. od G. Bistrice hš. 14 do križa v Trnji eden paket. Ki ga je najšeo, naj ga prinese na uredništvo Novin v Črensovcih. Ki ga najde, dobi od lastnika, ki je z V. Polane, 10 Din. nagrade.

Društvom in organizacijam. Uprava Ljubljanskoga velesejma vabi vsa naša društva, stanovske, kulturne, športne ino gospodarske organizacije, da svoja spravišća, ankete, izlete i prireditve postavijo v dobo, kda mo meli letošnji sprotolëšnji velesejem, to je med 30. majom i 11. junijom. Obvestila od dnevnih posameznih prireditvev naj se pošlejo uradi Velesejma v Ljubljani.

Ljubljanski velesejem bo meo letos dve glavni prireditvi. Na protoletje od 30. maja do 11. junija bo XVI. mednarodni vzorčni velesejem, k šterom bodo priklüčene še posebne razstave: pohištvo, automobili, tekstil, modni predmeti z modov revijov pa gostilničarska ino hotelirska razstava. Jeseni pa bo velesejem pod imenom „Ljubljana v jeseni“ od 29. avgusta do 9. sedtembra. Toj prireditvi bota dajali poseben povodarek predvsem velika vsedržavna lesna razstava „Uporabljajmo naš les“ pa lovška razstava. V zvezi s tema razstavama bo na velesejmi prirejen tudi živalski ograd z vsemi vrstami divjačine, ka je živi v naših šumaj. Na jesenskom velesejmi bo zastopano tudi poledelstvo pa y zvezi s tem prirejena razstava goveje živine i tudi banovinska razstava malih živali rejcov Dravske banovine. Sezna bo na tom velesejmi zastopana tudi industrija, obrt i trgovina, predvsem s sezonskimi predmeti.

Dražba kožühovine v Ljubljani bo v ponedeljek dne 27. t. m., na kaj opominamo vse, ki kožühovine še niso odposlali. Blago naj taki pošlejo lovsko-prodajnoj organizaciji „Divja koža“, Ljubljana — Velesejem.

Kratke novosti.

Slavnost nadškofa g. dr. Bauera. Zagrebečki nadškof (eršek) bodo obhajali febr. 16. dvojni jubilej: ka so 11. febr. stari 80 let i ka so jan. 29. petdvajsti let višji pastir i duhovni voditeo hrvatskoga naroda.

Stoletnica „Lepe naše domovine“. Hrvatskoj narodnoj himni je pred stomi leti dao lepo vižo, ki jo tudi mi lepo popevamo, plemeniti Mihanovič-Petropoljski Anton. Za stoletni spomin te lepe pesmi se po celoj Hrvatskoj vršijo lepe slovesnosti, po šterih se narod vtrđjava v narodnoj zavesti i oplemeniti v zahvalnosti do svojih sinov, ki so delali za njega.

Zgrablen cerkveni tovar. V Adergasi na Kranjskom je okradno Marijino podobo već jezer dinar vrednoga zlatoga i srebrnoga kinča 61 let star Pihlar Alojz iz Maribora. Tat je bio v Maribori zaprt pa je pobegno. V Ljubljani ga je stražar Čëpon zgrabo i tak je na svetlo prišla božeropna kraja,

Naše domače reči iz starih časov.

Kda se mladenič (mlaj) prikaže, se ob zdravoj Már'ji (kda zvoni) postavi pod kápelco z vodov v krnički — tak da gledajo vkraj od stene. Vodo zaženjo na streho, se hitro prekrižajo i znova se krnička podrži, da voda notri steče. To se ponovi trikrat. (Žižki)

Kda se mladenič prikaže, se križajo. (Črensovci-Türnišče)

Kakši bo strméni pouf. Če četán cveté na spodnjem deli cveta, je dober ráni strméni pouf. Če cveté na sredi, je dober srednji pouf, a če pa na zgornjem konci cveta cveté, te je késni pouf najbouši. (Črensovci)

Kak bo z hajdinov? Če se prvi keminovi cveti zvržejo, je rana hajdina dobra. Če se pa cveti osiplejo i nemajo semena, je tudi késna hajdina dobra, se dozori, nede slane. (Črensovci)

Kda mimo prosa ideš, nesmiš nikaj jesti, ar te vrabli jako proso jejo. Niti zagriska nesmiš v proso vrči. Tudi v gredaj nesmeš jesti. (Žižki-Črensovci)

Če dugo dežja nega, se žabe obešajo na grmovje. Obesiti je slobodno samo s travov. Žabe regečejo i prosijo dešč. (Dokležovje).

Za dešč se vrši tudi eta ceremonija: Mlade ešče nedužne dekle na vodi kúrijo. To morajo napraviti skrivoma i zvečer. Ogen napravijo s kresalom. Kakšno staro košaro na zgornjem konci prepletano — postavijo na vodo i na košari pripravljeno šibje vužgijo. Nihče nesmi viditi, samo deca so lejko poleg. (Dokležovje)

Če toča ide, vržejo bórkle, gréblíco, lopar itd. pod kapelco. Vsakši predmet se mora posebi prinesiti. Kda toča henja, se z vsakim predmetom po vrsti kak je bio vó prinešeni toča od kapelce pogrené i nato v kúhnjo odnesé. (Žižki-Črensovci)

Domača šatringasta zdravila.

1. Na kresi pred Ivanjem se moráš opasati z Divice Marije povójom (rastlinal), da te nede črevo bolelo. (Bükovje)

2. Če deca nemajo zdravih oči, si mažejo z vodov, ki se nabéri po dežji na četani (rastlinal). (Črensovci)

3. Če je dete na takšem betegi betežno, ki ga lidjé nemrejo spoznati, a) se mora dete v žegnanoj vodi skópati. Ta žegnana voda pa mora biti iz trej grofovskij cerkev prinešena. Zato si ženske v kotličkaj s stekleničkami zajimlejo blagoslovljeno vodo i si sčasoma telko nanosijo, da lejko dete skoplejo. (Črensovci)

b) Dete ozdravi, če njemi v vüsta cupnemo vodo, ki se je prijela klüča, kda smo vodo zajimali. (Črensovci)

c) Dete ozdravi, če njemi po kosi iz hiže skozi okno vodo v vüsta vlijemo. (Črensovci)

d) Mladi hrast razkolejo i dete med obe polovini denejo. Nato hrast vküp zvéžejo. Če hrast naprej raste, bo dete zdravo, če se pa posiši, bo dete vmrlo. (Črensovci)

4. Če što „nádiho“ ma, se ga pod korito dene. Nato mora svinja prek skočiti, da ozdravi. (Žižki)

5. Krof se odpravi, da se prst oblezne i po krofi trikrat potégne. (Žižki)

Čarne šoule diacje.

Čarne šoule diak je vsakši treseti, ki se vči. Ma posebni robček, ki ga razprostré i vsemogoče jestvine se na njem prikažejo, zvün sédenoga (kisloga) mleka. Zato sédeno mleko ide prosit. Če ne dobi, je čemerén, na pozója séde i točóu napravi. Nato se obrne proti jügi, gde od velke vročine pozój lidem nikaj nemre včiniti. Tam pozója bujejo i si pozójno meso pod jezik devlejo, da njim ne vroče. (Žižki)

Katehet: Majči, kak je to, ka se je za časa apoštolov sveta vera tak naglo razširila?

Majči: Te je ešče nej bilo potnih listov, pa se je hitro prišlo na vse kraje.

Pisma naših iz tujine.

Le Bois Vernois Vorteur, Jura, J. M. J. 21. XII. 1935.

Častiti g. urednik, naš duhovni oča! Mogoče Vam je že znano, da sam že pa v Franciji i z menov moja sestra Katica. Pri kak svi šle z domi, sva tudi hodila k Vam, pa Vas je nej bilo doma. Vas ešče niti smrt ne najde doma. Ar ste mi naročili, da naj se prle zglašim pri Vas, i mi je jako žao bilo, ar sam Vas nej našla doma.

Slovo od doma je bilo žmetno, gda smo se mogli ločiti. Najbole gelivo pa je bilo, gda so naj draga mati blagoslovili i povedali ete reči: Marija i moj blagoslov naj vaj spreva po poti i v tujini, i bodita pošteni i na Boga nigrdar ne pozabita.

Vožnja je bila jako lepa i zanimiva. Iz Ljubljane svi se odpelali. Ob 5 vüri popoldne 16. okt. proti meji i v Trst. Gda smo se peljali iz Trsta, je bio krasen pogled na mesto, ki se kopalo v morji posvetov, a še lepši je bio pogled na morje, po šterom so švigale male ribniške ladjice. V miseo nama je prišla znana deklamacija iz šolskih let:

Buči morje Adrijsansko,
bilo negdaj si slovanko!

Da, bilo je, toda zdaj ne več.

Iz Trsta svi se pelali proti Milani, Torini, proti Alpam čes predore v Modame. Alpe so že bile pokrite s snegom. Še naprej svi šle v Lyon.

Lyon pa je lepo i veliko mesto. Nad mestom na bregi pa je bazilika Marije Pomočnice. (Gda sam šla domo, sam mela čas i sam si to cerkev poglednola). To baziliko so Lyončani zazidali Mariji v zahvalo, da je mesto obvarvale küge, štera je razsajala okoli mesta. Gda je bila posvetitev bazilike, je mil. g. škof posveto mesto Mariji. 15. aug. vsako leta je velka procesija ta gor na breg i škof z brega blagoslovi celo mesto. Pri Mariji pa gorijo noč i den sveče i črez den je puno ljudi v cerkvi.

Ob desetih večer svi te prišli na mesto. Vidite, č. g. duhovni oča, svi se ne dugo vozili. Tü so naj jako lepo sprijali. Mogla sam njim vse pripovedati, kak san kaj počitnice preživela. Znete, dosta sam njim mela pripovedati; od kongresa v Ljubljani, od nove meše, tak ka je ne bilo kraja, ne konca. Tü sva Vam samo tak na kraci opisala vožnjo.

Častiti gospod! Bog Vam naj plača za redno pošilanje Novin i M. lista. Že prvi teden najinoga bivanja v Franciji so naj že obiskale Vaše Novine. Vsako številko z veseljem pričaküjevi, ar pride iz domačega prekmurskoga kraja.

Častiti g. urednik, iz srca se Vam zahvalivi za ves Vaš trüd, i za vse tisto dobroto, štero vsigdar prav po očinskem skrbite za nas izseljence i nam pomagata lajšati naše težave. Iz vsakše Vaše reči diha, mi to občütimo — topla i srčna lübezen za nas. Za to Vašo dobroto naj Vam bo Vsemogočni plačnik v nebeskom kraljestvi.

V lepom decemberskom nedel-skom jütri svi tudi müvi šli k sv. meši. Pogučavali svi si od doma i tudi to, kak je lepo, da je naša domovina posvetila to nedelo za izseljenike i da se nas Vi vsi spominaté dnes v molitvaj. Tüdi müvi i mislim, svi naši, šteri smo doma iz Slov. krajine, — samo či so mogli, — so šli k sv. meši. Goreče je šla naša molitev k Vsemogočnomu, da bi ostali dobri, pošteni i da bi prišli svi srečno nazaj, v lübi naš prekmurski kraj. Tak vidite, prečastiti, tak smo bili svi združeni v dihi i naša molitev se je skupno paščila ta gor v nebo pred prestol Najvišjega. Novine so tudi prišle ravno to za nedelo. Jako so naj razveselile tolažilne reči, štere svi čteli v Novinaj. Pa tudi Vi, dragi častiti duhovni oča, ste nam poslali tolažilne očinske reči po svojih Novinaj. Edino samo Vi ste se s svojimi sotrudniki dozdej samo za nas brigali. Za to pa za prijateljske, očinske pozdrave, štere ste nam poslali, prisrčen Bog plati. Za vso Vašo dobroto se nemremo zadosta zahvaliti i povrniti, zato naj Vam pa Bog plača. Pa tudi naše Katoliško prosvetno društvo se je tudi nas, svojih faranov v tujini spomnilo. Kak se vsako dete razveseli, či dobi kakše darilo

Službena nāznanila.

Radio predavanja v letu 1936.

5. VII. Dolinar: Hmeljarstvo v Sloveniji
12. VII. Okorn: Prevažanje čebel na pašo
19. VII. Kmetijski nasveti.
26. VII. Štrekelj: O prijateljih in so-vražnikih v našem vrtnarstvu.
9. VIII. Ing. Mikuž: O poskusih z oljnatimi rastlinami in njih pomen za Slovenijo.
15. VIII. Kocjan: Nalezljive in najbolj pogoste bolezni perutnine.
16. VIII. Puš: Varujmo kmečke šege in navade.
23. VIII. Ing. Muck: Dvorišče na kmetih (Igrica).
30. VIII. Humek: Spravljanje sadja z ozirom na zahteve sadne trgovine.
6. IX. Kmetijsko-gospodinjstva ura.
8. IX. Ing. Skubic: Jesenska dela v sadovnjaku.
13. IX. Okorn: Odbira plemenjakov.
20. IX. Flego: Trgatev.
27. IX. Priol: O brezalkoholnih sadnih pijačah.
4. X. Rigler: Prva pomoč živini v nezgodi.
11. X. Ing. Simonič: Jesensko obdelovanje zemlje in gnojenje.
18. X. Ing. Zupanič: 50 let kmetijske šole na Grmu.
25. X. Ing. Skubic: O intenzivnem sadjarstvu.
1. XI. Radiopredavanja drž. bakteriološkega vet. zavoda.
8. XI. Kroši: Kmečka družina.
15. XI. Basaj: Predhodniki današnjih zadrug.
22. XI. Okorn: Uspehi letošnjega čelbelarstva.
29. XI. Kmetijski nasveti.
6. XII. Ing. Muri: Kokošjereja.
8. XII. Ing. Lah: O travništvu.
13. XII. Ing. Skubic: Nepopisano zadružništvo naše vasi.
20. XII. Okorn: O čebelni kugi.
27. XII. Kmečka mladina in mesto.

od svojih starišov. Tak smo se tudi mi razveselili i do srca nas je genolo, da prosvetno društvo tak za nas skrbi. I tudi vsakšemi posebi so poslali prijateljsko pismo. Malo časa še delüje, pa je že doprineslo veliko delo, kak začetek za nas izseljence. Močno se zaveda, kaj je farna skupnost. Za vse svoje delo i pozdrave vsem članom Kat. prosvetnoga društva v Beltincih. Vsem članom vesele božične svetke i srečno blagoslovljeno Novo leto njim želevi i velkoga napredka v društvu.

Kak sam čtela v jednoj številki Novin, da so deci prepovedali hoditi v kino. Tü pa je inači. V bližnjem mestu je šest kinov, med šterimi sta samo dva katoličanskiva. Župniki se jako skrbijo za svoje farnike. Žmeten njim je bio začetek kina. Protikatoliški krogi so z vsrov močjov šteli preprečiti kat. kino. Toda dobri katoličani so njim verno pomagali. Tüdi müvi svi že hodili v te kino. Gospa nas je poslala, da smo vsi šli gledat. Dvorana je jako lepa. Na sredi je križ. Dvorana je puna ljudi. Dece je puno notri. Vsi katoličanski stariše pošlejo svojo deco v te kino, naj so velki ali mali. Zavedajo se, da je bogše tak, kak pa či bi pa oštarijaj hodili. Začne se v nedelo ob treh. Najprle so novosti širom sveta. Nato nas popelao, da gledamo ednok Afriko, drgoč pa druge dežele, Palestino, mesto Jeruzalem itd. Te pa kaj za smej. Včasik se fejšt nasmijemo. Zdej pa je kratek odmor. Po odmori pa je glavna predstava. To pa je nekaj lepoga. Zadnja je bila, štero svi müvi hodili gledat, od Vogrske. Tak svi vse vidli, tak kak či bi doma bile. Bilo je to, da se je eden dečko, Nemeč, muzikant šteo ženiti z ednov vogrskov grofovskov hčerjov. Oča je to ne dao, zato se ona oženila z drugim. On pa je te postao duhovnik. Tak je našeo večno lübezen. Dokončalo se je pa ob 6 vüri. Tak smo se svi veseli i srečni vračali domo. Zdej pa končam moje pismo. Malo je preveč dugo. Svi sestrov obe v ednom mestu i se nama dobro godi. Vesele božične svetke i srečno blagoslovljeno Novo leto Vam, častiti, želevi. Pa naj Vam lübi Jezuš da vse tisto, ka si sami najbolje žele. Da bi bili zdravi i nam še nadele pisali naše prekmurske liste.

Dve sestrici, Anika i Katica Škafar z Bratonec.

B:

VEČERNO ROMANJE.

Nocoj je meni tako,
da romal bi daleč kam,
neznankam,
kjer bi bil sam.
In Bog bi bil z menoj
v samoti daljni nocoj
in odprl bi mu srce,
vanj sem skril gorje
svoje in sveta gorje;
med potjo sem ga nabral,
o, koliko mi vsak ga dal!
Zato bi rad romal daleč nocoj,
da bi bil sam in Bog z menoj.

Prekosnice.

Trije dijaki srečajo židova.
Prvi: Dobro jutro, oča Abraham!
Drugi: Dobro jutro, oča Izak!
Tretji: Dobro jutro, oča Jakob!
Židov: Nesam Abraham, ne Jakob, niti Izak, liki Saveo, Kisov sin, šteroga je oča poslao iskat svoje tri zgublene osle. Hvala Bogi, zdaj sem pa vse tri našeo!

V prvom razredi je g. katehet ponavlaol z decov zgodbe sv. Pisma. Pri tom je mali Jožek pogrüntao, ka se tri bože osebe z ednov rečjov zovejo s. Trojstvo ali s. Trlica; zamazana micika pa je povedala, da so ss. Trije Krali Jezuš prinesli zlato, kadilo pa „milo“; Krčmarov Poldek si je dobro zapomlo, da je s. Jožef bio mesar; mali Vanko, šteroga oča je velki „handlar“, trgovec s sadjom z drugimi pridelki, je pa ne pozabo, da sta Adam i Eva živela v „graji“. Po šoli pa je g. katehet tisti petek dobo uradno pitanje za izseljenca X Y, ki lekaj „namerava biti rojen“ v jednoj vesi njüve župnije. Gda te slabe vole, se oglasite, da vam povemo še kaj takšega, vej toga mamó „zadovolé“.

Pri ponočki. Na našem Goričkom pri sv. Bedeniki se je zgodilo pred vnoigimi letami. Ženska je pri ponočki zaspala v toploj maloj cerkvi i v snéh zakričala ravno gda je vse tiho postalo pred evangeliumom; Zelje že vre? Senjalo se njej je naj-mre, ka je doma pri ognjišči i gleda v pisker, če zelje že vre.

Pošta.

Geder Jožef, Korovci 18. Novine prošene smo vam poslali. Širiteo dozdej, kako to pišemo nikaj ne jayo. Kalendare i M. liste za Korovce smo poslali širiteilci Vogrinčič Mariji na Cankovo še v starom leti, tam se naj zglaš širiteo. Pozvek Franc, G. Slavečič 102. 6 kal. i 2 M. lista smo vam po pošti poslali. Če je ne bi dobili, dajte nam stalen glas. Kanič M. Francija. Prosimo odgovora, da li ste dobili kalendar. Benčik Jan. Ptuj. Zdej ste že gotovo dobili kalendar z M. listom. Smo pritisnili v tiskarni, da so Vam poslali kak najhitrej. Ki ne plačajo, pa ga sploh ne dobijo. M. R. Trdkova. K. A. ma 12 Din. duga. Hčeri poslali. Po priliki pošlite esi kuverte, ki prido iz Francije, ka točen naslov spišemo doli. Žilavec Franc, Topolovci 13. Vaše Novine bodo hodile na naslov Vogrinčič Antona na Cankovo. Tam se zglašite za nje. Cvetko Jožef, Mlajtinci. Kalendar z M. listom smo poslali. Duga je še 6 Din. Časar Janez, Markovci 107. Naznanite nam, što je plačao za vas naročnino za 1. 1935, ar nemamo nikaj zabeležena. Berke Imre, Is-sondum. Dobili smo 94:50 Din. Na koj naj obrnemo višek, jeli naj pošlemo M. list, ali na koj drugo? Benkovič Treza, Garešnica. Če ne ste dobili kalendara i M. lista, nam javite. Lanskoga duga mate še 25 Din. Škaper Marija, Ravel. Peneze sprejeli. Novine na leto koštajo 72 Din. Višek na koj naj obrnemo? Škaper Agneš, Delme. Oboje peneze sprejeli. List i kalendar poslali. Če ne si dobila, se javi. Odpisi, kakšo knigo ščeš meti, jeli pripovesti ali kaj drugo. Peneze pa moreš naprej poslati. Za 30 Din. že dobiš lepo knigo za četi. Magyarič Franc, Markovci 54. Vse smo poslali vašoj v Francijo. Če ne bi dobila naj nam javi. Baligač, Lipovci. Hčeri poslali priporočeno naročen molitvenik. Plačate pri nas.

Banque S. Baruch et Cie, 11. Rue Auber 11. Paris - 9 e.

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrší vse bančne posle najkolantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembour: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-14